

Szár az Miklós György

ÉJ A HARGITÁN

SZEREPLŐK:

MANÓ

KISLÁNY

NŐ (anya)

FÉRFI (apa)

FÉRFI NARRÁTOR (a manó komoly hangja)

NŐI NARRÁTOR (valódi bemondónő)

RÁDIÓBEMONDÓ

GYOPÁROS MAJKON KIRÁLY

CSENGŐ PONK KIRÁLYNŐ

ÉNEKES FENYŐ

FOGADÓS (ő is a manó komoly hangján szólal meg)

FÉRFI NARRÁTOR (*a manó komoly hangja*): Hol volt, hol nem volt, volt egyszer egy égis éró nagy hegy. De mit is beszélék itt össze, nem volt, hiszen megvan az most is, a csodák földjén, a szép Erdélyországban. Hargitának hívják. A székelység mesés, legendás szent hegye, amióta világ a világ. A lexikonok írói lakatlanak, félelmetesnek mondják hatalmas rengetegeit. No hisz, az oktondiak! Ha tudnák, hogy ezek közt a hegy-völgyek közt micsoda pezsgő élet zajlik!

(*A mesélő hangja lassan elhalkul, elúszik*)

NŐI NARRÁTOR (*halkan, bizalmasan*): Hegyes táj. Az erdők alján országút kanyarog. Kora estére jár az idő, valamivel szürkület előtt. Csönd van, az országút üres... Huh! Szinte félelmetes. Mint óriási, gyapjas, fekete kucsmák, úgy sötétlenek a hegyek. Ha gyalogos vándor lennék, nem szeretném, hogy ebben a zord rengetegben rám esteledjen. (*Visszatér megszokott, bizalmas hangjához*) Az országút még mindig üres. De nem! Most az egyik kanyarban autó tűnik fel.

(*Női narrátor hangja elúszik, motorzaj felerősödik, már az autóban vagyunk*)

NŐ: Micsoda gyönyörű hegyek!

FÉRFI: Annak, aki látja. Mert van, aki vezet.

NŐ: Az a sok lomb! Akár a bárányok gyapja. És ott! Nézd! Ottottott!
Mennyi szénaboglya!

KISLÁNY: Apa! Itt még a hegyek tetején is lekaszálják a fűvet?

FÉRFI (*okoskodva*): Mert ők még együtt élnek a természettel. Óvják és...

KISLÁNY: ...tisztelik, meg a tyúkokkal fekszenek és kelnek. Azt mondd meg inkább, hogy arra a meredek legelőre hogy megy fel a szekér?

FÉRFI (*hümmögve*): Oda?... Hadd lássam jobban... Ennyi kanyart...

NŐ: Jujujú! Odanézzetek!

KISLÁNY (*rezignáltan*): Fatuskó, anya. Fatuskó.

NŐ (*hevesen*): Pedig annyira, de annyira szeretnék medvebocsot látni.

FÉRFI: Miért is menne fel oda a szekér?

KISLÁNY: Talán kiskanállal hozzák le a szénakazlakat?

NŐ: Ne szemtelenkedj apáddal!

KISLÁNY: Apa, mi a különbség a széna és a szalma közt?

FÉRFI (*óvatosan*): Most azért kérded, hogy vizsgáztass, vagy azért, mert nem tudod?

KISLÁNY: Nem tudom.

FÉRFI (*megkönnyebbülten*): Egyszerű ám, mert...

KISLÁNY: Talán inkább azért, hogy vizsgáztassalak.

FÉRFI: Most tudod, vagy nem?

KISLÁNY: Jó, nem tudom.

FÉRFI: Egyszerű. Az egyik a lekaszált fű, a másik a gabona szára.

KISLÁNY: Brávó, ennyit én is tudok. De melyik melyik?

FÉRFI: A szénát eszik az istállóban a lovak.

KISLÁNY: A Ringelhut bácsi szalmakalapját is megette a ló. Lelegette a fejéről.

FÉRFI: Na, tessék... Megint jön a kanyar... Mennyire lehet a legközelebbi falu?

NŐ (*térképpel zörög*): Csicsóholdvilág már mögöttünk... Előttünk, körülbelül tizenöt kilométerre, Csíkszentkirály.

NŐ: Tudjátok, gyönyörűek ezek a hegyek, de azért így sötétedés után... Gondoljatok bele. Úgy kétszáz évvel ezelőtt. Éjszaka. Csak a hold pislákol, mi pedig hidegtől és félelemtől vacogva gubbasztunk egy szekéren...

FÉRFI: A göröngyös úton nagyokat huppannak a kerekek...

NŐ: A távolban farkas üvölt...

KISLÁNY: A fák közt gonosz banyák és lidércek...

NŐ: Kegyetlen latrok és kölyküket féltő anyamedvék...

KISLÁNY: Bocs, anya, de eddig te akartál bocsot!

NŐ: Jó. A medvék helyesek, őket hagyjuk.

KISLÁNY: Mi az a latrok?

FÉRFI (*okoskodva*): Lator. Amolyan rablóféle.

NŐ (*élvezettel*): Gonosztevő, akasztófavirág, cenk, baromarcú féreg!

KISLÁNY: Anyaaa!

NŐ: Szóval, ülünk a bakon, félelemtől reszketve, s kiguvadó szemmel meredünk a sötétbe... Ááááá! Vigyázz! Mi az?!

(*Félcsikorgás, zöttyenés, motor leáll, távolabb kolompok, csengők hangja*)

KISLÁNY: Birkanyáj! Jujujujú! Nézzétek, mennyi-mennyi kisbárány!

FÉRFI: Hú! Épp csak megúsztuk. Ilyen ökröket!

KISLÁNY: Hol? Én nem látok ökröt.

FÉRFI: A pásztor, csillagom. Az az ökör.

(*A kolompolás, csilingelés egyre erősödik. Báránybégetés, kutyák vakkanása, pásztorok hujogtatása – a hang körülöleli a kocsit*)

NŐ: Úristen. Ekkora nyáj. Vajon soha nem rohan beléjük egy autó?

FÉRFI: Nézd!

KISLÁNY, NŐ (*együtt*): Csacsi! Jujuj! Pici csacsi. De aranyos!

(*Bégetés, kolompolás, a birkák körme kocog az aszfalton, a juhászok időnként kurjongatnak – kiabálásuk nem érhető, kicsit tagolatlan, idegen hangzású, de nem félelmetes*)

NŐ: Soha nem fogy el ez a nyáj? Egészen ránk esteledett.

FÉRFI: Fogatkozik már. Szállást is lelünk, mielőtt öreg este lenne.

KISLÁNY: Mi az, hogy öreg este?

NŐ: Késő este. Amikor a végére jár. ...Hát én mindig azt hittem, hogy a bárányok szelíd, kedves állatok. Ezek közt meg némelyik olyan gonosz kecskebak ábrázatú, akár az ördög.

FÉRFI: Ne ijeszd el a gyereket a természettől!

NŐ: Nézd meg ott azt! Vagy azt! Szatír az! Bakkecske!

FÉRFI: Valóságos birkafolyam.

NŐ: Tele a gypajuk bogánccsal, száraz kóróval meg trágyával. Büdösek is!

KISLÁNY: Nem бүdösek. Aranyosak.

(*Távolodik lassan a nyáj, már csak egy-egy bégetés, kolompolás, az is halkul*)

NŐ: Elfogytak. El se hiszem. Na, kapsold be a világítást, aztán induljunk! Alig látok, olyan sötét lett.

(Tétova szöszmötölés, aztán mély csönd. Hirtelen, mintha csak közvetlenül a fülünk mellett, kuvik szól, majd szél suhogtatja meg a lombokat)

FÉRFI: Hol a slusszkulcs?

NŐ: Ne viccelődj *(bagoly huhog)*, jujj!., mert félek! És azért se, mert itt állunk az országút közepén, és belénk rohan egy teherautó.

FÉRFI: De nincs meg a kulcs.

KISLÁNY *(lelkesen)*: Szuper vagy, apa! Kaland az éjben!

NŐ: Csönd! Aludj! *(aztán vészjóslóan)* In-dul-junk! Jó?

FÉRFI: Értsd már meg, eltűnt a kulcs.

(Csönd, lombsuhogás, a távolban éjjeli madár vijjog, kacag, sikolt)

NŐ: Na! Akkor csak fokozatosan. Mégis, kire gyanakszol?

KISLÁNY *(csodálattal)*: Király hülye vagy, apa! Csúcs!

NŐ: Csönd! Ne hízelegj apádnak! Aludj!

(Szöszmötölés, ülésnyekergés, pénzcsörgés, cipzár, közben biztatás)

NŐ: Jobb nadrágzseb... Bal?... A földön?... Az ülés, a fenék alatt?

KISLÁNY: Anya, tudod, hogy ahányat szól a kuvik, annyi évig élünk?

NŐ: Tudom. Nem pottyantottad ki az ablakon?

KISLÁNY: Apa, most a te életedet kérdem a bagolytól!

(A madár meg is szólal, és ahogy kuvikol, a kislány halkán vele számol)

KISLÁNY: Egy..., kettő..., három...

FÉRFI: Nem túl sok.

NŐ: De legalább nem itt és most gázol minket halálra egy teherautó.

(Csönd. Vékonyka, visszafojtott vihogás)

NŐ: Ne neved ki apádat!

KISLÁNY: Nem is én voltam!

FÉRFI: Képtelenség! Hol a csudában lehet az a kulcs?

MANÓ: Nálam van.

(Csönd, majd...)

EGYÜTT: Kinél? Hol? Ki szólt?

MANÓ: Dognácska vagyok, az atyamanó.

NŐ *(zavartan)*: Haha! Atyaég! Biztos valami pásztor. Benyúlt az ablakon, amíg az ördöggépű kosait bámultuk.

FÉRFI: Jó-jó! De hol van?

MANÓ: Itt üldögélek a fán.

FÉRFI, NŐ *(együtt)*: Ho-ó-ol?

MANÓ: Itt az alsó ágon.

FÉRFI (*suttogva*): Te látsz valamit?

NŐ (*suttogva*): Az a kis folt?... Megmozdult!!

FÉRFI (*suttogva*): Megkergültünk... Tényleg mozdult... Két nagy sárga szem!

NŐ (*elborzadva*): Huh! Hogy pislog!

KISLÁNY: Kuvik! Most tanultuk. De azt nem tanultuk, hogy szarka is!

MANÓ: Kicsoda a szarka?

KISLÁNY: Aki csillogó slusszkulcsokat lopkod.

FÉRFI: Na, elég a tréfából! Mindjárt belénk rohan egy kamion.

NŐ: Nézz be a kocs alá, hátha ott lapul valaki.

MANÓ: Főlösleges kiszállni! Majd én bemegyek.

NŐ: Úristen! Zavard ki! Áááá! Zavard ki!

FÉRFI: Mit!? Ne üvölts! Mit?!

NŐ (*rémülten, suttogva*): Ott. Ottottottott! A lepkét!... Hová lett? Meghalok!

(*Hirtelen csönd... Szól az autórádió*)

RÁDIÓBEMONDÓ: ...végül az időjárásról. Az éjszaka folyamán az ország nyugati részein felhősödés várható, záporral, zivatarral. A szél erősödhet, akár viharos erejűvé fokozódhat. Keleten csöndes idő várható, csapadékra nem kell számítani, derült, csillagos lesz az égbolt...

FÉRFI: Bekapcsolódott a rádió.

(*Kattanás, ahogy kikapcsolni próbálja a készüléket*)

NŐ (*pihegve*): Hol van a lepke?

FÉRFI: A fene essen bele! Tekerem, és nem kapcsolódik ki.

(*Mindeközben a rádió mondja a magáét*)

RÁDIÓBEMONDÓ: ...de azért kérjük az éjszakai autósokat, hogy óvatosan vezessenek, mert a derült égből villámcsapások várhatók.

(*Most a rádióbemondó hangját a már ismert női narrátor hangja váltja fel*)

NŐI NARRÁTOR: És most, kedves hallgatóink, a Zeneakadémia nagyterméből közvetítjük Muszorgszkij *Éj a Kopár hegyen* című művét a postások és patikusok egyesített nagyzenekarának előadásában.

(*Muzsika, rendesen, komolyan, de Prokofjev Péter és a farkas című balettzenéje*)

NŐ (*vészjóslón*): Hol a lepke?

KISLÁNY: Szerintem a rádióban. Az atyamanó bemászott a rádióba!

FÉRFI (*gúnyosan*): És ő csinálja a műsort? De minek neki a slusszkulcsom?

(A zene szépen szól, aztán egy kicsit fals, csöppecskét torzul, egyre inkább, míg valóságos macskazenévé lesz, majd elúszik, s felhangzik a rádiómese ismert zenei szignálja, majd a női narrátor hangja)

NŐI NARRÁTOR: Kedves gyerekek, egyelőre nektek ennyi elég. Egy jó kis mesejáték elejét hallottátok, az én rendezésemben. Később majd folytatjuk! Na, tűnjetek el a készülékek elől!

(Csönd, a rádió üresen serceg, bűg)

KISLÁNY (*óvatosan*): Szia, manó. Atyamanó.

(Válaszul a rádió olyan hangot ad, mint amikor vehemensen tekergetik az állomás kereső gombját)

KISLÁNY: Megsértőtél, atyamanó? Tulajdonképpen nagyon is becsületesnek látszott a sárga kuvikszemed.

(A rádióból hanggyeueleg ömlik elő: Vuk-dal, Hupikék törpikék, Mazsola, Simon Templar, mischung az ismert jégkrémreklámokból)

KISLÁNY (*megilletődötten*): Klassz vagy, atyamanó!... De ha nem vagy szarka, akkor miért loptad el a kulcsunkat?

MANÓ (*Friderikusz hangján*): Szia, kislány. Aranyos vagy. Biztosan szereted az állatokat. Nem loptam el, csak elemeltem.

KISLÁNY: Szeretem az állatokat. De miért emeled el?

MANÓ (*Torgyán hangján*): Ha-ha-ha! És sülve vagy pedig főve szereted jobban az állatokat?

KISLÁNY: Élve szeretem az állatokat.

MANÓ (*Halász Jutka hangján*): Igazad van. Én is elevenen, szabadon szeretem őket.

KISLÁNY: Miért vetted el a kulcsot?

MANÓ: Talán én száguldoztam csikorgó kerékkal?!

(Kis csönd után)

KISLÁNY: Manó? Az én hangomat is tudod utánozni?

MANÓ (*a kislány hangján*): Parancsolj, miért ne?

KISLÁNY (*nevetve*): És azt, hogy apa az anya hangján, anya pedig az apáén?

FÉRFI, NŐ (*együtt*): Hohó! Na nem! Csak az kéne! Mit nem!

MANÓ: Semmi értelme. A rádió előtt ülő gyerekek csak a hangokat hallják, úgy sem látják, hogy összekeverem az embereket.

KISLÁNY: Ők nem. De én látom. Csak nekem csináld meg.

MANÓ: No, legyen.

FÉRFI (*a nő hangján*): Na, édes fiam, most egy olyan pofont lekeverek!

KISLÁNY (*nevetve*): Ez szép volt, apa! De először is, nem vagyok a fiad. A kislányod vagyok. Másodszor, nem vagyok a kislányod, mert a nagylányod vagyok. Harmadszor, vigyázz, mert ha megversz, egész életedben az Inci-Finci vagy a Hókuszpók hangján beszélhetsz!

FÉRFI (*Inci hangján*): Összetörlek, te pernahajder! (*Haumann Péter hangján*) Megöllek! Kitépem a beledet, te ronda kis törpe!

KISLÁNY (*elkámpicsorodva*): Apa! Hogy beszélsz velem?

(*Csend, odakünn suhog a szél, távolabb kувik szól*)

NŐ (*suttogva*): Ez is ő volna?

MANÓ: Nem. Ez Kuó volt. Igazi kuvik. Félénk. Nem fog közelebb jönni.

NŐ (*kérlelőn*): Kérem, Manó úr. Akárhol van is, ugye, most nem lepke? Kérem, legyen bármi, kígyó, béka, giliszta, csak lepke ne. Irtózom a lepkéktől.

KISLÁNY: Manó! Kérdezhetek valamit?

MANÓ: Kérdezz csak.

KISLÁNY: Miért Dognácska a neved?

MANÓ: Hát, éppen elmesélhetem. Tudod, én mindenütt otthon vagyok, ahol fák, füvek, sziklák és tiszta vizek vannak, de a szülőhelyem ott terül el, ahol a Rozsdás mennydörgő patak fut a Porzsolás felé. És arafelé mindenben vas van. Vastól vöröslik a folyami kavics és a szikla, vas van a fűszálban, a fák kérgében, az esőkben, vas festi barnára a felhőket, tőle rozsdásak a patakmedrek...

KISLÁNY: Értem. De miért hívnak Dognácska manónak?

MANÓ: Azt mesélem! Tudod te, hogy a világon minden mindenben benne van? Hogy valójában minden egy? Szörnyen unalmas ám ez! A vízből pára lesz, a párából felhő, a felhőből eső, az esőből fű, a fűből tehén, aztán minden elpusztul, ásvánnyá lesz, amiből újra növény meg gomba meg csiga meg trágyalé, ami leszivárog a földmélyi erecskébe és patakokba, a forrásokba, kutakba, folyókba, aztán a vízből pára, felhő meg fű meg csiga... Borzalom. Szédülök. Szóval, minden ugyanaz, de az az ugyanaz mindig más. Van valami állandó, ami más, de mégis ugyanaz. Én pedig leginkább az örök és elpusztíthatatlan vas vagyok.

KISLÁNY: Jó. De most sem értem, miért hívnak Dognácska manónak.

MANÓ: Jaaa? Hát az öröktől fogva így van. Anyácskám, Mehádia anyó, és apácskám, Putna papa így keresztelt el. Mások Boksánnak, Gattagnak, Gertenyesnek, Kolompárnak és Szokolárnak is hívnak. De én a Dognácska nevet szeretem a legjobban.

FÉRFI (*felkacag*): Álmodom! Vasmanó meg atyamanó meg rozsdás szelek!

NŐ: Szívem, gondolj a mesékre. Mennyi-mennyi csoda!

FÉRFI: Rendben, de most ide a kulcsot. Mielőtt belénk rohan egy mesebeli buldózer!

MANÓ: Ettől nem kell tartanod.

FÉRFI: Nem tárgyalok veled! Nem is hallak!

MANÓ (*a saját hangján kezdi*): Akkor kapcsolom helyszíni tudósítómát, az atyamanót, vagyis önmagammat. (*A női narrátor hangján folytatja, súgva, bizalmasan*) A férfi a fülére tapasztja a tenyerét, ám kisvártatva tapasztalni fogja, hogy hiába.

KISLÁNY: Miért, atyamanó?

MANÓ (*a női narrátor hangján, de most rendes, beszélgetős tónusban*): Mert úgy akarom, hogy betapasztott füllel is olyan élesen halljon, akár a róka.

KISLÁNY: Azt kérdezem, hogy miért nem kell tartanunk az autóktól?

FÉRFI (*felordít*): Megbolondulok! Hallok, mindent hallok!

KISLÁNY (*dühösen*): Manó! Ide figyelj!

MANÓ (*a női narrátor hangján, édesen, behízelgően*): Parancs, édes gazdám!? (*utána súgva-búgva kommentál is*) A férfi vérben forgatja a szemét.

KISLÁNY: Figyelj már ide, manó!!

MANÓ (*súgva-búgva*): A kislány haragosan néz, nagy levegőt vesz, kitátja a száját. Vajon mire készül? Azt hiszem, meg kell szakítsam a rádióközvetítést! Kapcsolom a stúdióban az atyamanó bemondót, vagyis önmagammat!

(*Száraz kis reccsenés, majd...*)

MANÓ (*a rádióbemondó hangján*): Micsoda cég! Mindent nekem kell csinálni! Kedves hallgatóink, a rövid műszaki hibáért elnézésüket kérjük. Műsorunkat máris folytatjuk. (*Száraz kis reccsenés, majd...*)

MANÓ (*a saját hangján*): Hú! Micsoda sikítás volt! Csöng a fülem!

KISLÁNY (*elkeseredetten*): Gonosz törpe! Nem hagytad, hogy halljanak! Megszakítottad!

MANÓ (*saját hangján*): Ó, úrnőm, a lámpa szelleme vagyok, óhajod parancs. Mit kívánsz hát? Talán valami frissítőt? (*Egy-két taktus felcsendül valamelyik reklám ismert zenéjéből, mondjuk – Mindig Coca-Co-ó-ola!*)

FÉRFI (*motyogva*): Aszpirint kérjél, kislányom. Lázálmaim vannak.

MANÓ: Ászpirint! Kérem! De melyet? Eper ízűt? Vagy inkább fluoreszkálót, ami beépül a fogzománcba, amitől éjjel szépen világít a fogsor? Egyébként, ha összegyűjtesz kétszáz fogkrémes kupakot, akkor hülye vagy. Mert minek neked kétszáz fogkrém-tubusos kupak?!

KISLÁNY (*dühösen*): Gonosz vagy, manó! Ne beszélj így a papámmal!

MANÓ: Jó. Elnézést kérek, és a kérdésedre is megfelelek. Hogy miért nem kell a forgalomtól tartanotok. Hunyjátok be a szemeteket... És lássatok! Úgy lássatok, ahogyan én!

KISLÁNY: Oké.

MANÓ: Mondd inkább, rendben.

KISLÁNY: Rendben.

MANÓ: Oké, mit látsz?

KISLÁNY: Hatalmas erdőket...

NŐ: Hullámszók, mint a tenger.

FÉRFI: Várromot...

NŐ: Holdat... Csillagokat...

KISLÁNY: Tekergő patakat...

FÉRFI: Szendergő falvakat...

KISLÁNY: Kanyargó folyót, csillogót. Közepén fehér, szaggyalított csik...

MANÓ: Ne ábrándozz! Pontosíts!

KISLÁNY: Ja, igen. Nem folyó, autót.

MANÓ: És az úton?

KISLÁNY: Semmi.

MANÓ: Jegyezd meg, s boldogabb leszel! Olyan, hogy semmi, egyszerűen nincs... Közelíts!

NŐ: Csigák!

FÉRFI: Egymás mögött három. Libasorban.

KISLÁNY: Az út bal oldalán mind felénk jönnek.

FÉRFI: Jobbra meg mind távolodnak...

NŐ: Nem igaz!!

MANÓ (*vihog*): De az!

KISLÁNY: Csigává változtattad az autókat!?

MANÓ: Úgy ám, kisasszony!

KISLÁNY: Mint a mesében. Anya! Apa! Benne vagyunk egy mesében!

FÉRFI: Nyakig!

KISLÁNY (*türelmetlenül*): Atyamanó! Hol a királyfi?

MANÓ: Bocs, szentem, ez tizennyolc éven aluliaknak szóló mese.

KISLÁNY: Nem baj, úgyis minden fiú hülye... Apa! Ébresztő! Nem te szoktad mondani, hogy a sok fantáziátlan mekcsikin zabáló impotens állat miatt olyan szürke a világ?

MANÓ: Hogy is van ez? Talán nem is olyan reménytelen az úr?

NŐ: Tényleg ezt szokta mondani.

KISLÁNY: Hogy elbutulok a tévétől, és nem lesz alkotófantáziám, és ő még el tudta képzelni az Óperenciás-tengert, az Üveghegyet...

NŐ: ...igen-igen, a boszorkányt, a griffet, a gonosz erdei manókat...

MANÓ: Gonosz manókat?! Igen?!

FÉRFI (*kicsit megszeppelve*): Miért? Talán én vettem el a te autód kulcsát?

KISLÁNY (*szigorúan*): Tényleg, manó, miért támadtál meg minket?

MANÓ: Belehajtottatok az álombirkák nyájába.

FÉRFI: Álombirkák? Ne-em! Lidérc ül a mellemen.

NŐ: Álmodom?

KISLÁNY: Hú! Álomnyáj. Ez nagyon jó!

MANÓ: Minden birka valakinek az álma. És esténként, szürkületkor erre hajtják lefelé, a síksági falvak és városok felé a nyájat az álompásztorok. Ilyenkor, holdtöltekor nagy ám a nyáj, s kövérek, gyapjasak az álom birkái. Ezért torlódtak most kicsit össze, s ezért kellett közbelépnem.

NŐ: Mindenkinek külön, testre szabott álma van?

MANÓ: És nagy galibát okozhat, ha elkeveredik a nyáj.

NŐ: És a szakállas, szúrós tekintetű kosok, a trágyások, bogáncsosak...

MANÓ: Azok a rossz, nyomasztó álmok.

NŐ: S a szép tiszták? A puhán gyapjasok...

KISLÁNY: Azok a jó álmok.

NŐ: A báránykák...

KISLÁNY: Gyerekek álmai.

NŐ: A feketék...

KISLÁNY: Hamisak.

NŐ: A szép fehérek...

KISLÁNY: Igazak.

NŐ: És a kolomposok?

FÉRFI: Viharosak és hangosak.

MANÓ: Ahogy mondod. Súlyos, felejthetetlen, hosszú álmok. Rájuk mindig emlékezel.

FÉRFI: A csengettyűsök csak fecsegők?

MANÓ: Könnyűek, csapodárak, mint a pillék.

KISLÁNY: A csengő és kolomp nélküliek?

MANÓ: Felejthetők. Reggelre kelvén eloszlanak, mint szélben a fátyolfelhők.

(Kis csönd, talán kuvik kuvikol, róka csahol, lomb suhog)

FÉRFI *(szinte hízeleg)*: Manó! Ez a csiga-trükk óriási! Így óvod a balesetektől a nyáját?

MANÓ *(gyanakodva)*: Való igaz.

FÉRFI: Árudd el, a csigává varázsolt autókban észreveszik mindezt?

MANÓ *(vonakodva)*: Nem. Ők semmiről sem tudnak.

FÉRFI: És mindig így véded a nyáját, ha forgalmas úton hömpölyög át?

MANÓ *(sandán)*: Ahogy mondod.

FÉRFI: Na, akkor már csak arra felelj, te lusta, figyelmetlen manó, hogy velünk mi van?!

NŐ *(tétován)*: Az ám! Mi miért nem lettünk csigává?

(Csönd, aztán nagyon közel szajkó ricsajog irdatlanul, majd egy farkasfalka kezd elnyújtott vonyításba, sőt az ég is megdördül)

FÉRFI: Ne produkáld magad, manó! Ismerjük már a fortélyaidat.

(Szajkórikoltozást, farkasüvöltést, égzengést mintha elvágták volna)

KISLÁNY: Gonosz manó! Gyötörsz minket, pedig te rontottál el mindent! Mi miért nem lettünk csigává? Gyerünk! Csigává akarok lenni!

MANÓ *(sértetten)*: Ne félj, te az is vagy!

KISLÁNY: Apa! Csigának nevezett! ...Pedig nem is vagyok.

MANÓ: Én pedig nem vagyok gonosz. Csak egy kicsit elbambultam. És a nyáj közepén már nem lehetett elvarázsolni benneteket, mert...

NŐ: ...ha csigává változtat minket, úgy széttaposnak a birkák, hogy hírünk-hamvunk sem marad.

FÉRFI: Belehajtottunk a nyájba, így hát elemelte a kulcsot.

KISLÁNY: Manó, én is mindig elbambulok. De min bambul el egy manó?

MANÓ: Az attól függ.

KISLÁNY: Mitől?

MANÓ: Például, hogy szerelmes-e.

KISLÁNY: Miért, te is szerelmes vagy?

MANÓ: Ki még?

KISLÁNY: Hát én.

MANÓ: Nem azt mondtad, hogy minden fiú hülye?

KISLÁNY: Nem mind hülye. A Bálint görény.

NŐ: Na, na, na!

KISLÁNY: És te kibe vagy szerelmes?

MANÓ: A fenyő törzsén csurranó illatos gyantába, a havasi málnások pirosló gyümölcsébe...

KISLÁNY: Oké, a málnát én is szeretem.

MANÓ: Ne mondd, oké! Inkább...

KISLÁNY: Jó-jó! Ne prédikálj! Mondd tovább!

MANÓ: Szerelmes vagyok a Porzsolás-tető rózsaszín szikláiba, melyek közt holdas éjen megbabonázva kóvályog egy-egy ordas farkas...

KISLÁNY: Hát... Még ezt is értem. Talán.

MANÓ: És ez még semmi! Szerelmes vagyok a mennydörögve tajtékozó Zabola-patak vizébe, a Gelence-patak kerekre kopott, sárga kavicsaiba, a Szélkapu sziklaszirtjei közt tavaszonta besurranó illatos szellőbe...

FÉRFI: Valóságos hárem!

NŐ: Manó úr! Nem lenne egyszerűbb, ha kiválasztana egyet? Az igazit?

MANÓ: De hiszen ők mind ugyanaz. Egy gyönyörű lány!

NŐ: És kicsoda ő valójában?

FÉRFI: Nyilván egy tündér. Ha ilyen változatos a ruhatára.

KISLÁNY: Tényleg?! Manó! Tündérbe vagy szerelmes? Mi a neve?

MANÓ: Ó! Sok neve van. Gyopáros Majkon király és Csengő ponk királynő szépséges leánya ő. Én csak Énekes fenyőnek hívom.

KISLÁNY: Énekes fenyő. Milyen szép név! És viszontszeret?

MANÓ: Igen. Vagyis nem. Talán. ...Nem tudom.

KISLÁNY: Udvaroltál neki? Megkérted a kezét?

MANÓ: Meg én.

KISLÁNY (*kérlelőn*): Meséld el. Ez úgy érdekel.

MANÓ: Akkoriban Gyopáros Majkon király egy óriási barlangban lakott, aminek a torka egy kialudt vulkán krátertavának zöld víztükrére nyílt. A barlang járataiban meleg vizű patakok csörgedeztek, s azok vizén dióhéj-csónakok úszkáltak, és bennük egy-egy csöpp illatos olaj égett aprócska lánggal. Majkon király ez alkalomból udvarába kérette a havasok összes könnyű, lágy fuvallatát, virágtól illatozó langyos szellőjét, s ők mind ott sutyorogtak a barlang sziklaboltozata alatt. Amikor az udvarba értem, már javában tartott a multság. Én voltam a legutolsó kérő...

(A manó hangja elúszik a kongó-bongó, visszhangos ünnepi sokadalom zivajában)

MAJKON KIRÁLY: Nos hát, drága vendégeim, jól érzitek magatokat? Van elég bodzaser a kupáitokban? És ami a legfontosabb: akad még kérő köztetek, aki leányom, Énekes fenyő kezére pályázik?

MANÓ: Akad ám, uram, jó Majkon király!

CSENGŐ PONK KIRÁLYNŐ: Ki vagy, ifjú manó?

MANÓ: Szépséges Csengő ponk királynő, én az utolsó kérő vagyok, akiből az első lesz!

MAJKON KIRÁLY: Hogy szóval bírod, azt hallom! De bírod-e majd ravaszsággal is?

MANÓ: Dognácska manó vagyok, s meglásd, bölcs király s gyönyörű királynő, én leszek leányotok vőlegénye.

MAJKON KIRÁLY: Halld hát a feltételeket!

CSENGŐ PONK KIRÁLYNŐ: Egyél-igyál, táncolj, vigadozzál! De éjfélkor résen légy! Legyél gyors, mint az éhes héja, és nesztelen, akár a fák lombján suhanó holdfény. Mert éjfélkor a hercegnő elillan, eltűnik, mint a kámfor. Neked pedig nincs is egyéb dolgod, minthogy nyomára lelj, s színünk elé szépszerivel visszahozd.

MANÓ: Ez volt a feladat, amit királyi szülei elem állítottak. *(Ahogy kiszól a régi történetből, a barlang-kongás-bongás nem enyészik el, csak lehalkul.)* Akkor láttam utoljára Énekes fenyőt igazi tündérlány alakjában.

KISLÁNY: És éjfélig mit csináltatok? ...Megcsókoltad?

MANÓ: Andalogtunk a barlang elhagyott termeiben, hallgattuk a patakok locsogását. Szemtelen kölyökszelek, apró fuvallatok suhantak

lopva utánunk, és csúfolódón pusmogtak, vihorásztak a hátunk mögött. Aztán Énekes fenyő kivezetett a tó partjára, ahol leültünk az éjszakai égbolt alá, és szerelmem így szólt...

(tóparton)

ÉNEKES FENYŐ: Közeleg az idő. Göncöl apó már az erdők fölött hajtat, s ha csillagszekerének rúdja eléri a sudár fenyőt, pontosan éjfél lesz.

MANÓ: Hiszen már csak hajszálla van tőle!

ÉNEKES FENYŐ: Legyél okos és kitartó! Akkor mindig nyomomban járhatasz. Úgy követhetsz, mint éjt a nappal, örömet a bánat. Együtt lehetünk, elválaszthatatlanul, mint jóban a rossz, ízben a keserű és az édes.

MANÓ: És mikor lehetünk végleg egymáséi?

ÉNEKES FENYŐ: Az rajtad áll. Csak légy gyors! Halod? Gyors, akár a villámként cikkano pisztráng.

MANÓ: És akkor előbb megfogtam a kezét, aztán átkaroltam, szerettem volna magamhoz ölelni, de már csak a levegőt szorítottam, mert szerelmem, Énekes fenyő...

KISLÁNY: ...olajra lépett. De vajon hová lett?

MANÓ: Mit nem adtam volna érte, ha tudom! Kétségbeesetten szaladgáltam fel és alá a parton, még az összes nevemet is elfelejtettem, amikor alig hallhatóan – mintha csak egy borsószemet hajítottak volna bele – megcsobbant a tó vize...

FÉRFI (elgondolkodva): Légy gyors, mint a pisztráng.

KISLÁNY: Hallá változott?

MANÓ: Zsupsz! Fejest ugrottam a tóba, és csuka képében indultam a keresésére. Köröztem, alámerültem a sötétlő mélybe, aztán ismét fel, úsztam átlósan, fel és alá, fel és alá...

FÉRFI: De nyoma veszett.

MANÓ: Fél esztendeig kerestem. Végül már csak ernyedten hevertem az iszapban, amikor eszembe ötlött valami... Mi is a pisztráng kedvenc eledele? Aprócska rák és a béka. Sebzett békának tettettem magam! Nosza! Úgy vergődtem, úgy sikoltoztam, hogy a valódi békák eszüket vesztve menekültek, aztán...

EGYÜTT: Aztán!?

MANÓ: Megvillant alattam a sötétlő víz. Villámként cikázva közeledt egy pisztráng. Tátotta mohó száját, de gyorsan visszaváltottam

csukává, és hajszolni kezdtem. Forrott a víz, úgy úsztunk. Aztán általbucskázott a fején, és uccu neki, sirályként röppent tova.

NŐ: Te meg mint pacsirta...

FÉRFI: Sólyom!

KISLÁNY: Sas!

MANÓ: Mint viharzó szél, úgy eredtem a nyomába. Utol is értem szempillantás alatt, de akkor könnyű kis bogánccsá lett, s úgy hajtottam, toltam magam előtt, mint a pelyhet.

KISLÁNY (*kacagva*): Vagyis éppen a te erődöt használva menekült előled?

MANÓ: Bömböltem, süvöltöttem a nyomában. Keresztül mezőkön, réteken. Fákat csavartam ki, vízözönt támasztottam, még egy folyót is visszafordulásra bírtam. Száguldottunk szavannán, sivatagokban, ahol sűrű porfelhőt kavartam, orromig se láttam. Háromszor hajtottam körül a földgolyón.

KISLÁNY: Mi volt a megoldás?

MANÓ: Messze keleten, a Kara-Kum sivatagában pihentünk éppen. Forró levegőként lebegtem én, ő pedig a perzselő homokban gubbasztott. És akkor eszembe jutott a megoldás. Maradék erőmmel újra úzni kezdtem őt, fölhajtottam magasan az égbe, majd amint egy elátkozott ugar fölé jutottunk, ahol kegyetlen vén tüskék, álnok kórok tenyésztek, akkor megtorpantam.

KISLÁNY: Ő meg leesett.

FÉRFI: És akkor mi van?

MANÓ: Bele egy indázó-tekergőző, tüskés csipkebozót közepébe.

FÉRFI: Ahá! Ahol szépen fennakadt a kisasszony!

MANÓ (*heserűen*): Valóban. De mire odalibbentem, már ismét más alakot öltött.

NŐ: Szörnyű! És ez azóta is így megy?

MANÓ: Örökké változó alakban kergetem őt. Ha elérem, alakot vált, s egéruat nyer megint. Egyszer jól ki is babrált velem.

KISLÁNY: Hogyan?

MANÓ: Én Dognácska manó vagyok, az örök és elpusztíthatatlan vas. Ő pedig belebújt előlem egy nagy vascipóba. Nagyobba, mint egy mázsás szikla, keményebbe, mint a kovácsaitok üllője. Belebújt a legmélyébe, és olyan pirinyóra összehúzta magát, mint egy gerletojás. Én pedig nekiestem annak a hatalmas vascipónak, locsoltam hóval és

esővel, fagylaltam jéggel, hevítettem forró széllel és napsugárral, emésztettem rozsdával. Szörnyen unalmas volt, míg jó mélyen belehaltam. Száz évig is eltartott, míg továbbbúzhettem belőle.

NŐ: És most? Most mit fundált ki?

MANÓ: Elfáradhatott, mert ennek az óriási hegynek, az Álomhegynek a gyomrában húzta meg magát. Most aztán ott pihen, ott szundikál a mélyén. Ezúttal nem is zsugorodott olyan pirinyóra, kényelmesen elterpeszkedett. Lehet vagy lúdtojás nagyságú is.

NŐ: És te? Most mit teszel?

MANÓ: Várok. Ezerháromszázharminchárom esztendeje alszik az Álomhegy gyomrában, úgyhogy lassacskán fel kell ébredjen. Várok. És addig is őrzöm a hegy békéjét, őrzöm az álmnyáját. És most már mennem is kell. A jótét lelkek legyenek veletek.

KISLÁNY: Ezerháromszázharminchárom év! Szegény manó, ti ilyen öregek vagytok?

MANÓ: Öreg? Az mi? Nekünk mást jelent az idő. És mást az élet.

FÉRFI: Mielőtt elmégy, kérhetnék még valamit?

NŐ: Én is. Azt hiszem, ugyanazt.

KISLÁNY: Én is! Én is!

EGYÜTT: Manó! Mutasd meg magad!

MANÓ *(lassan)*: Én-e?

KISLÁNY: Nem. A körösztyanyám térgyecalácsa. Tényleg! Jujujuj! Gyerünk! Mutasd meg magad! De nem a baglyot...

NŐ *(gyorsan)*: A lepkét!

KISLÁNY: ...vagy valami kígyót-békát! A valódi Dognácska manót!

MANÓ: Hát. Akadálya éppen nincsen... Csak meg ne rémüljete. Aztán nekem már mennem is kell. Akkor hát figyeljete. Egy, kettő, há-á-rom!

(Csönd, aztán...)

EGYÜTT: Nem! Ha-ha-ha! Hihetetlen! Nahát! Jujj! Hsszzzz! Ilyen nincs! *(Ne lehessen eldönteni egyértelműen, hogy a meglepődés, a csodálkozás, a félelemérzet hangjai-e ezek)*

MANÓ *(megváltozott, földmély, rozsdásan reszelős hangon)*: Egészen megszerettek benneteket. A jótét lelkek legyenek veletek!

KISLÁNY: Heló, manó!

MANÓ: Heló! Lehet, hogy meglátogatlak álmodban!

(A többiek búcsúja bennreked. Búbájos prünttyögés, a manó eltűnik, aztán csend)

FÉRFI *(ásítva)*: Nahát! Mindannyiunkat elnyomta volna egy pillanatra az álom?

NŐ: Valóban elszunnyadtunk? Mindnyájan?

FÉRFI: Tényleg! Eltűnt a nyáj! És teljesen ránk esteledett.

NŐ: A hegyi levegő teszi. Ez a sok oxigén letaglózza az embert.

(Felbúg a motor, indul az autó)

FÉRFI: Biztosan a vezetéstől is fáradt vagyok. ...És ott, hátul, a kisasszony? Alszik?

NŐ: Mint a bunda.

KISLÁNY *(morcosan)*: Nem is alszom. Mert felébresztettetek.

FÉRFI: Fáradt, nyugós a kisasszony. De nem baj, ott már egy faluszéli lámpa világlik. Hamarosan ágyban leszünk.

KISLÁNY: Egy manóról álmodtam.

FÉRFI: Meg a vasorrú bábáról.

KISLÁNY: Tök jó fej volt.

FÉRFI: A vasorrú?

KISLÁNY: Te vagy a vasorrú. A manó volt a jó fej. Egy tündér a szerelme.

FÉRFI: És a vasorrú? Ó kinek a szerelme?

NŐ: Ne cukkold már! Látod, hogy leragad a szeme.

KISLÁNY: Nem is ragad. A manó elmesélte az egész szerelmüket.

FÉRFI: Na, úgy nézem, révbé értünk. Nem faluszéli lámpa. Fogadó!

NŐ: Csak üres szoba is legyen.

(A motorzaj felerősödik, az autó kerekei kicsit surrognak, aztán murva vagy kavics ropog-csikorog a gumik alatt)

NŐI NARRÁTOR: Az autó egy magányosan álló útmenti fogadó parkolójába gördül be. A főbejárat zöld zsalugáttere fölött fehéren világító, nagy neoncégér, rajta felirat: FOGADÓ A HARGITÁHOZ. A zöld kötényes fogadós – idős, nagybajuszú férfi – bizonyára meghalotta az autó zaját, mert már tárja is az ajtó szárnyait, s mosolyogva, kezét dörzsölve várja vendégeit.

(Motor leáll, ajtócsapódás, cipőtálpak nyekergetik a murvát, csomagtartó nyílik...)

FÉRFI: Gyerünk, irány a bejárat! Leszórjuk a csomagokat, vacsorázunk, és már bújunk is be a puha ágyikóba.

KISLÁNY: Én nem vagyok éhes! Aludni akarok.

NŐ: Oké! Legalább reggel majd rendesen eszel.

KISLÁNY: Ne mondd, hogy oké!

NŐ *(elhűlve)*: Jó-jó! Rendszerben van.

KISLÁNY: Gyorsan aludni akarok. Mert a manó azt ígérte, hogy meglátogat álomban.

(Közben már mennek befelé, lépteik csikorognak a murván, a lépcsőn csoszognak)

FOGADÓS: Jó estét, jó estét!

EGYÜTT: Jó estét!

FOGADÓS *(a manó komoly hangján)*: Isten hozta önöket a csodák földjén, a szép Erdélyországban, a székelység mesés, legendás hegyén. *(Most manósan súgja)* Isten hozott, gyerekek, a Hargitán! Meglátjátok, csodálatos éjszaka vár rátok, itt az álmok és mesék szent hegyén. Szép álmokat.

VÉGE

Insomnia